

10:30-11:00

Havasi Zsuzsanna (ELTE)

Egy történetből kettő – A *Francia szépség* és a *Clèves hercegnő*

Christophe Honoré *Francia szépség* c. filmje egy XVII. századi regény, Madame de Lafayette *Clèves hercegnőjének* adaptációja. A két mű alapját egy szerelmi háromszög alkotja, azonban Honoré a fő cselekményelemek átkontextualizálásával és modern, iskolai környezetbe helyezésével a youth culture jegyeit felmutató, művészfilmes formanyelvet használó alkotást hoz létre.

Előadásom kérdésfelvetése, hogy a művek közötti látszólag felszíni eltérések az adaptációnak mint egy irodalmi műhöz való viszonyulásnak milyen értelmezését teszik lehetővé jelen esetben. Megközelítesemben az adaptációt intertextualitáshoz hasonló viszonyoknak tekintem. Így foglalkozom a regény film felőli olvashatóságával – a két mű közötti párbeszédet a *Francia szépség* szereplői megszólaláson keresztül explicitté is teszi, ami támogatja a viszonyként való megközelítést. Emellett a megközelítés lehetővé teszi a filmben a pretextus tükrében aktiválódó értelmezési többlet vizsgálatát.

A két mű viszonyának vizsgálatakor megfigyelhető, hogy a felszínnek tűnő eltérések intertextuális megközelítésben a film mélyrétegeinek megértését segítik, valamint a regény egészének újraértelmezésére adnak lehetőséget, nem csupán egyes cselekményelemek módosulásának tekinthetők.

A *Clèves hercegnő* mint pretextus tükrében kirajzolódnak filmbeli csomópontok: kiemelem a nonverbális gesztusok szerepét, a női nézőpontok alkalmazását, valamint a végkifejlet értelmezhetőségét. A nonverbalitáshoz kapcsolódóan vizsgálom, hogy az érzelmek feltárhatóságát hogyan tematizálja a film, melyek az eltérő médiumok kiemelte sajátosságok; ehhez kapcsolódóan pedig kiemelődnek azok az újraértelmező gesztusok, amelyek a médiumok közti eltérésekre semmiképpen sem redukálhatók. A női nézőpontok kérdése jelen esetben a felszíni struktúrák legkönnyebben hozzáférhető különbségeiből adódnak: a két mű mellékszereplői nem egyeznek. Így azonban különböző szereplői nézőpontok jelennek meg, amelyek önmagukban is új interpretációkat reprezentálnak, foglalnak magukban. A regény és a *Francia szépség* végkifejlete eltéréseinek felvázolása központi szerepű, e felől kíséreltem meg bemutatni a műegészek (ön)értelmezését.

Előadásomban tehát egy regény-film pár interpretációját mutatom be az adaptáció intertextualitáshoz hasonló viszonyrendszerét középpontba állítva. Ezzel egyrészt megkísérlem az adaptáció ilyen jellegű felfogását alkalmazni, másrészt pedig ennek felhasználásával a *Clèves hercegnő* értelmezési kulcspontjait helyezem új megvilágításba.